

Vzetye Szigeta grada. Szlosheno po Barni Karnarutichiu Zadrarinu. Po Petru Fodroczyu znovich na szvetlo dano. Letta M.D.CLXI., (2016.), [Pretisak] ur. Alojz Jembrih.

Jedna od najpoznatijih opsada hrvatske povijesti bila je opsada Sigeta 1566. godine. U Hrvatskoj i Mađarskoj, 2016. godine, nizom manifestacija obilježena je 450. obljetnica toga događaja. U studenom 2016., povodom proslave obljetnice, objavljen je pretisak djela Bernardina Karnarutića, *Vazetje Sigeta grada*. Pretisak je to trećega izdanja kojega je 1661. godine za tisak priredio Petar Fodroci. Pretisak, kojega je za tisak priredio Alojz Jembrih, objavljen je u Šopronu, s ciljem upoznavanja većega broja čitatelja s tekstem s obzirom da se izvornik čuva u knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

Sigetsku je opsadu prvi opisao u svojoj kronici Ferenc Črnko, a velik je odjek našla i u književnosti. Prva nama poznata književna stilizacija priče dolazi iz pera Brne Karnarutića, a izvor se nalazi u spomenutoj Črnkovoju kronici. *Vazetje Sigeta grada* značajno je djelo za hrvatsku tradiciju jer je to, kako naglašava Ivan Pranić, priređivač zbirke epova o sigetskoj bici, “prvi hrvatski epski spjev s građom iz suvremene domaće stvarnosti”.

Vazetje Sigeta grada prvi je put objavljeno 1584. godine, drugi put tiskano je 1639. godine, a

za treće je izdanje (1661.) zaslužan Petar Fodroci. Ukupno je, do 2016. godine, djelo doživjelo 11 izdanja, a ovaj je pretisak ujedno i drugo ponovljeno Fodrocijevo izdanje iz 1661. godine. Ono je specifično jer je prvenstveno namijenjeno čitateljima sjeverozapadne Hrvatske (dodani kajkavizmi), ali i jer se dugo vremena smatralo izgubljenim, kako navodi priređivač Alojz Jembrih (93–95).

Pretisak Fodrocijeva izdanja (1661.) za tisak je priredio Alojz Jembrih, a u studenom 2016. objavila udruga “Čakavska katedra” iz Šoprona. Priređivač ovoga izdanja, Alojz Jembrih, svojim radom obuhvaća mnoga područja znanosti – od povijesti hrvatske književnosti i jezika pa sve do hrvatske kulture. Značajan je njegov doprinos i u proučavanju gradišćanskohrvatske književnosti i jezika te u proučavanju povijesti književnosti hrvatskoga protestantizma. Jembrih je u svom dugogodišnjem radu priredio više desetaka pretisaka hrvatskih knjiga, a upravo se u taj niz sjajno uklapa i pretisak Fodrocijeva izdanja *Vazetje Sigeta grada* kojem je napisao i “Pogovor”.

Novi pretisak Fodrocijeva izdanja sastoji se od Fodrocijeve posvete Nikoli VII. Zrinskom

(latinski jezik) i pretiska *Vazetja Sigeta grada*. Pretisak je obogaćen i dvama priložima: hrvatskim prijevodom Fodrocijeve posvete Nikoli Zrinskom te hrvatskim prijevodom Forgačeva opisa Sigeta uz dodatak mađarskoga prijevoda Fodrocijeve posvete. Osim toga, Alojz Jembrih je napisao i već spomenuti opširni pogovor “Uz Fodrocijevo izdanje (1661.) Karnarutićeva spjeva” te pretisak popratio “Glosarijem” sastavljenim abecednim redom porredanim riječima koje su u tekstu označene zvjezdicom, a kojima je Fodroci značenje napisao na marginama stranica. Fodrocijevu izvorniku nedostaje naslovna te 13. i 14. stranica koje su dodane u pretisku. Prva kao iznova konstruirana naslovnica pretiska, a druge dvije kao “Dodatak” na samom kraju. Pretisak još sadrži i popis literature, popis ilustracija te “Razmišljanja o Zrinskim u spomen ljetu 2016.” autora Franje Pajrića koji je ujedno i drugi urednik ovoga izdanja.

Pogovor Alojza Jembriha ukratko govori o književnopovijesnom i jezičnom značenju *Vazetja Sigeta grada* te donosi kratku biografsku crticu o autoru Brni Karnarutiću. Veći dio pogovora autor je posvetio biografiji Petra Fodrocija, priređivača trećega izdanja Karnarutićeva djela. Središnji dio pogovora govori o starijim izdanjima *Vazetja Sigeta grada*, te u tom dijelu autor uspoređuje razlike između Karnarutićeva i Fodrocijeva izdanja.

Tako autor navodi da su oba izdanja tiskana latiničnim slovima, prvo latinicom talijanskoga uzora, a drugo latinicom mađarskoga uzora. Osim toga, autor naglašava da Fodroci nije sadržajno zadirao u Karnarutićev tekst, već ga je na nekim mjestima fonološki i morfološki prilagodio čitatelju kajkavske provenijencije. Jedina je vidljiva promjena Fodrocijeva izdanja izbacivanje Karnarutićeve posvete Jurju Zrinskom te njezina zamjena posvetom Nikoli VII. Zrinskom. Pogovor završava analizom grafije Fodrocijeva izdanja te isticanjem značenja toga izdanja kao pokušaja da se djelo dalmatinskoga autora približi kajkavskom čitatelju. Jembrihov zaključak jest da se Fodrocijev izvornik sustavno zanemaruje u povijesti hrvatske književnosti te da je to svakako jedan od razloga novoga objavljivanja Fodrocijeva izdanja *Vazetja Sigeta grada*.

Helena Ilovača